

Ajtók tárulnak, zárok pattannak Pünkösöd, a karantén hangulatában

„Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni; úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak. Sok kegyes zsidó férfi tartózkodott akkor Jeruzsálemben azok közül, akik a föld minden nemzete között éltek. Amikor a zúgás támadt, összefutott ez a sokaság, és nagy zavar keletkezett, mert mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni. Megdöbbenek, és csodálkozva mondták: „Íme, akik beszélnek, nem valamennyien Galileából valók-e? Akkor hogyan hallhatja őket mindegyikünk a maga anyanyelvén: halljuk, amint a mi nyelvünkön beszélnek az Isten felséges dolgairól.” Álméltak mindnyájan, és nagy zavarban kérdezték egymástól: „Mi akar ez lenni?” Mások azonban gúnyolódva mondták: „Édes bortól részegedtek meg.” (Apostolok Cselekedetei 2,1-13)

Amikor ezeket a sorokat írom, még nem tudom, hogy megnyílnak-e a templomok ajtajai, tarthatunk-e pünkösödi istentiszteleteket, közös úrvacsorát. Ha Isten engedi, élünk, lélegzünk addig is, de úgy, mint akinek a szívét vaspánt szorítja. Talán a gyermekkorunkból visszarámlik a hűséges Henrik története, aki három vasbronccsal körbefogatta a szívét, nehogy megszakadjon bánatában, míg urának feltámadását, visszatértét várta az emberek világába. Péter, a kőszikla is hasonló vaspánttal zárja körbe a házat a feltámadás után, mert Uruk nélkül szétesni látzik a tanítványok élete.

Amikor veszteség ér bennünket, hozzátartozik a gyászmunkához, hogy kapaszkodunk a múlthoz: ízekhez, szavakhoz, illatokhoz, élményekhez. A tanítványok is a zárt keretekkel jelzik, hogy a régi emlékeket éljük újra, gyűjtögetik, ismételtetik Jézus szavait. Konzerválni-tartósítani akarják a tanítványi múltjukat. Különben is, hogyan kezdhetnének újat, milyen mondanivalóval állhatnának elő? Az nem üzenet, hogy félünk a megtorlástól, nem szeretnénk meghalni, nem szeretnénk Jézus sorsára jutni, árvaak vagyunk, gyávák vagyunk, erőtlenekek vagyunk! Az Úr a feltámadása után több alkalommal is kimozdította a tanítványait ebből a keserű állapotból, szinte sokkolta őket. Bezárt ajtókon keresztül érkezett közéljük, és ők azt hitték, hogy kísértet-szellemet látnak. Érinthették a testén a sebek helyét, kezét, lábát, csak hogy higgyék: Él az Úr! Jézus mennybemenetele után újra visszaesnek a gyászukba, a fájdalomukba, a jövőtől való rettegésbe. Tíz nap telt el azóta. Ötven Jézus feltámadása óta.

Bármelyik történetet is olvassuk abból az időből, amikor a feltámadott Úr megjelenik nekik, mindig szóba kerül az asztalközösség: Jézus eszik velük, halat süt nekik, érdeklődik, hogy

A Szentlélek kitöltetése - Beromünster, Svájc

van-e valami enivalójuk, megsegíti a halfogásukat, kenyeret tör az emmausi út végén. Minden találkozás alkalmával kínálja, eteti, táplálja az övéit. Jól tartja őket, életben tartja őket, hogy teljesíteni tudják a küldetésüket: „Menj, legeltesd a juhaimat! Menjetek, tegyetek tanítványokká minden népet!” A tanítványok teherként élik meg ezt a missziói parancsot. Minden népet tanítvánnyá tenni? Hogyan feleljenek meg ennek a kihívásnak nyelveket nem beszélő halászok? A közösleges juhokat se egyszerű egy nyájban tartani, hát még egy pásztor nélkül való nyáját, egy emberekből álló közösséget? Ugyan miféle autoritása van Péternek? Jézus megbízatása teljesíthetetlen misszióknak tűnik.

Az ötvenedik napon aztán újra vendégei lehetnek a mennyei terített asztalnak. Mint egy égből alászálló bőségszaru, így érkezik a Lélek adománya, az útravaló. A szentíró keresi a szavakat: „valami lángnyelvek”, „olyan volt, mint a szélzúgás”.

A mennybement ÚR nem hagyott kétséget a pillanat alkalmaságára felől: eljött a most, az alkalmas idő, amikor ajtók tárulhatnak és zárok pattanhatnak. A Lélek indíttatására együtt mozdult a szív, a kéz, a láb, és a gondolatok is a helyükön voltak. „hiszen nem részegek ezek”, ha érti őket mindenféle dialektus, a világ sok tájáról összesereglett zarándok. Isten erős kézzel megragadta, és a helyükre állította a választottait. Megjött a bátorságuk, a gondolataik összeszedett mondatokká váltak.

Áldott pünkösödi ünnepeket!

Az érvelésük, a Jézusról szóló bizonyoságtételük kristálytisztá és logikus lett. Senki se kérdőjelezte meg többé, hogy alkalmasak-e a vezetésre, hogy olyan közsikla-e Péter, akire építeni lehet? Ez többé nem volt kérdés.

A legnagyobb ajándék a bizonyosság volt arról, hogy létezik lelki vezetés! Van egy Főpásztor, akinek a hangjára hagyatkozhatnak. Az a Jézus, aki a szemük láttára felment a mennybevelük maradt: emberi ésszel felfoghatatlan erővel, szavakba aligha fogható jelenléttel.

Bennünket, kései tanítványokat kísért a Lélek kitöltésének ez a monumentális képe. Az ötvenedik-napi Lélek-adag, olyan nagy mennyiségű dózis volt, amiből jutott háromezer embernek a legszűkebb tanítványi körön kívül.

Az első pünkösdkor a nagy hiányba, a nagy ürességbe - ami Jézus távozása után támadt-, hatalmas adagot küldött az Úr az Ő Lelkének az erejéből. Sokszor vagyunk szomorúak, csalódottak, hogy ez az első csoda nem ismétlődik meg újra és újra. Egyszerre sok embernek, sok helyen, sokféle jellel kísérvé. Mintha meg kellene elégednünk a Lélek „utántöltésével”. Keresztyén emberekként sokszor azzal áztatjuk magunkat, ha nagyobb

adagot kapnánk a mennyei erőből, fölötte lebeghetnénk a napi feladatoknak, szentebb életet élhetnénk, hatékonyabbak lehetnénk. Megspórolhatná nekünk a mi Urunk a mindennapi küszködéseinket magunkkal és egymással. Ehelyett nem a magasban tart, hanem mélységeket járhat meg velünk. Látnunk kell, hogy Isten, aki képessé tette Pünkösöd napján az egyszerű halázmestereket, hogy különböző nyelveken szóljanak, bár kétségkívül megtehetné-, a mai napig nem spórolta meg például a misszionáriusoknak a nyelvtanulás terhét. Nem kímélte meg őket ettől. Nem tette egyszerűbbé a szolgálatukat azzal, hogy adná a nyelveken szólás képességét kemény tanulás nélkül. Ad erőt, értelmet, szívet, elhívást, de nem veszi el a tanulás nehézségét.

Nem engedi, hogy elfeledjük: Pünkösöd van. Minden napon. Mert a keresztyén ember olyan, mint a kétéltűek az állatvilágban. Nekünk is újra és újra fel kell bukunk a felszínre, hogy levegőt vegyünk magunkhoz, amikor elfogy. Hol kisebb, hol nagyobb adagokat kapunk, aszerint, hogy mennyire erőnk felett való az út, ami előtt állunk. Ámen.

Tarr Ivett

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek...” Gondolatok Jézus mennybemeneteléről

Az elmúlt hetek során példátlan élethelyzetbe kerültünk. Nem beszélhetek mások nevében, azonban én úgy tapasztalom, lelassult, kevésbé stresszes lett az életem az elmúlt hetekben. Azelőtt a napjaimat kitöltötték időpontok és a megfelelés kényszere. Alig maradt idő azokra, akiket Isten adott családként, ajándékként. Amikor egy lelkipásztor a gyülekezeteiért él, akkor még a saját tulajdonára is úgy tekint, mint szolgálati eszközre. Nem állítja meg az, hogy nincs szolgálati autója, a sajátjával indul intézni, szervezni, szállítani, elvinni. A házastársával azon gondolkodik együtt, hogyan lehetne jobban, hatékonyabban elintézni a gyülekezet ügyeit, megoldani a dolgokat minél kevesebb pénzből, és mégis, legyen az jó és hasznos. Ha olvas vagy megél valami érdekeset, arra gondol, hogyan lehetne ezt az élményt beleszőni egy beszélgetésbe, igehirdetésbe. Ha városba megy, felteszi magának a kérdést, vajon melyik gyülekezeti tagja van kórházban, s ha már ügyeket intéz, meg is látogathatná. Az a fél óra belefér. Ha valamit nem tud megoldani, gondolatban végigzongorázza az összes ismerősét és rokonát, kihez lehetne fordulni, ki nem túl elfoglalt, ki hajlandó segíteni... Sok láthatatlannak tűnő szolgálatunk van, amit azok, akik nem ápolnak szoros kapcsolatot a gyülekezetükkel, nem látnak, és olykor sajnos, nem is értékelnek. Kétszerezen tud ezért fájni, amikor, ha valaki bántani akarja a lelkészét, akkor elhangzik szájából, tollából a jól ismert mondat: a lelkésznek ugyanis csak vasárnap van munkája...

Ebből olykor lelki békétlenségem szokott származni. Arra szoktam néha gondolni, valóban ennyire értelmetlen és látha-

atlan volna a szolgálatom? Ennyire nem számít a hétköznapi szolgálatom? Amikor ilyen gondolatokkal küzdök, magam is kicsit elkeseredem.

Egyszerre azonban minden megváltozott. Egy betegség bezárta az ajtókat, és nagy meglepetésemre, megnyitotta a szívet. Ismét örömem telik abban, hogy szolgálhatok, bár más síkon, mint eddig. Az internet segít áthidalni a távolságokat, az igehirdetés, bár üres templom előtt hangzik el, mégis öröm tölt el, amikor várákoson felül, sokan megjelennek, vagy legalábbis belenéznek az online igehirdetésekbé, olvassák az imádságokat, és általában véve, többet foglalkoznak Isten Igéjével. Ismét felfedeztük, fel tudjuk egymást hívni telefonon, érdeklődünk a másik dolgai iránt.

Ma délután virágot ültettem, s udvarunkról, a háztető felett, előttem piroslik a templomtorony és aransárga csillaga. S amikor felnéztem a szeretett templomunkra, az a kérdés foglalkoztatott, hogy így, hogy szolgálatba lépésem óta először, Krisztus Urunk feltámadását nem templomban ünnepeltem a gyülekezettel, mit jelent számomra annak valószínűsége, hogy Ő nemcsak feltámadt, a bűn és halál feletti győzelme jeleként, hanem tovább folytatta csodálatos útját: fel is ment a mennybe? Minden úgy történt, ahogyan meg volt írva (például a 47. zsoltár 6. versében: „*Felvonul Isten harsona-szónál, kürtzengés közt az Úr:*“), ahogyan azt Ő maga is előre közölte tanítványaival. Mária Magdolnának mondott üzenete is teljes értelmet nyer: „*Ne illess engem; mert nem mentem még fel az én Atyámhoz*” (Jn 20:17). Mennybemenetelével bizonyosságát adta annak, hogy Ő valóban Isten Fia.

Mennybemenetel - Beromünster, Svájc

Egyébként, miért szükséges felismernünk, hogy Jézus Krisztus, mint Isten Fia ment fel a mennybe? Hiszen például Illésről is azt olvassuk, hogy nem halt meg, hanem „...egy tüzes szekér tüzes lovakkal elválasztá őket egymástól. És felméne Illés a szélvészben az égbe.“ Illés mennybemenetele ugyan előképe volt annak, ami Jézusnál kiteljesedve történt, de az Illés körüli világ ettől nem változott meg.

Le van írva az az esemény is, amikor Mózes is felmegy – igaz, nem a mennybe, „csak“ a Sínai-hegyre, hogy átvegye Istentől a parancsolatokat. A hegy lábánál maradt népet azonban rémület fogja el, amikor Mózes késni látszik, ezért Áron egy aranyborjút készít nekik. Mire Mózes leér a hegyről, egy új rend van kialakulóban, amely a szöges ellentéte annak, amit Isten parancsolt. Az emberek komolyan vették a hitüket, de nem vették komolyan Mózes, az embert. Amint eltávozott közülük, az addig érvényes rend megbomlott, s az ő vezetése nélkül azonnal felütötte fejét a bálványimádás.

Amikor viszont a feltámadott Jézus készül a mennybe, az apostolokat öröm tölti el. Mennybemenetele okozott némi tanácsalanságot, de amikor Péter szóra emelkedik, Árontól eltérően, nem kiszolgálni akarja a várakozó embersereget, hanem egy új rend születik. A babonás, sötét, aranyborjú mögé bújó, Istent bálványokkal helyettesíteni akaró félelem helyett a jelenlét az ég felé tekintő, bizakodó gyülekezetté kezdenek formálódni. Az apostolok tevékenykedni kezdenek. Nem félelemből, hanem valamilyen hatalmas megnyugvással, hogy Jézus valóban mindenben igazat mondott. Isten Fia Ő, aki minden tetteivel és mennybemenetelével bizonyosságát adta annak, hogy amit az életről, halálról, a világ és menny dolgairól mondott, az mind valóság. Így nincs helye sem a bizalmatlanságnak, félelemnek, de a bálványoknak sem. Az így, a Szentlélek tüzeiben formálódott apostolok többé nem számlálták sérelmeiket, hanem akár

a börtönt, üldöztetést is vállalva, igyekeztek a cél felé. S amikor úgy tűnt, Jézus visszatérése késni látszik, hiszen sokan még a saját életükben remélték Jézus visszatérését, az Úr küldött újabb szolgálattevőket, akik biztatták a népet, s a kialakított rendet Isten akarata szerint igyekeztek megtartani. Mindezt pedig úgy voltak képesek megtenni, hogy a lelkükben megnyugodtak. Minden rendben van, minden úgy van, ahogyan lennie kell.

S így, amikor azt kérdezem magamtól, mit segít az rajtam, hogy Krisztus Urunk felment a mennybe, maga Jézus adja meg rá a választ: „*Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem.*“ (Jn 14:1) Most, egymástól való elzárttságban és bezártságban ezért én nem a sérelmeimet számlálom. Isten minden nap tanít megismernem, hogy minden úgy van, ahogy lennie kell. A világ kicsit lelassult, a természet fellélegzett. Megvallom, én is fellélegeztem. Kellott ez a lelassulás, és kellott az, hogy ne gyorsan-gyorsan ültessem el a virágokat, sietve, mint máskor, hogy ne úgy szaladjon el megint egy tavasz és nyár, hogy időm sincs gyönyörködni bennük, hanem ismét örömem teljen az élet apró dolgaiban. És hiszem, hogy sokaknak, akik oly könnyedén elhanyagolták templomukat, istentiszteleteiket, meg kellett érezniük, hogy megtörténhet, a templomot bezárják, és hiába szeretnék bemenni az Isten házába, nem lehet. A csüggedés helyett azonban boldog várakozás van a szívemben, és az így megerősített hit által tudom megérteni ez Igének komolyságát és időszerűségét, amelyet Pál apostol a mennybe felment, és Szentlelkét elküldő Jézusról így ír le: „*Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg; dicsőítétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi*“ (1Kor 6:19-20)

Györky Szilvia

A KERESZT ÉS AZ ÜRES SÍR ÜZENETE

A húsvéti ünnepkörnek két kiemelkedő eseménye a nagypéntek és húsvét első napjának hajnala. Nagypénteken feszítették meg Jézus Krisztust a Jeruzsálem melletti kivégzőhelyen, a Golgotán. Húsvét hajnalán pedig üresen találták Jézus sírját a végtisztesség céljából odament asszonyok. Angyal jelentette ki az asszonyoknak, hogy Krisztus feltámadott. Krisztus elvégezte a váltság munkáját a kereszten. A Mennyei Atya azzal nyilatkozta ki a váltság elfogadását, hogy Fiát feltámasztotta. A megváltás örömeztétét Krisztus tanítványaira bízta.

A keresztyének feladata, hogy hírnökei legyenek a Krisztus által elvégzett kegyelmi tettek. Az egyháznak minden néphez és minden nemzedékhez el kell juttatnia a nagy üzenetet: Krisztus karácsonykor emberről született, nagypénteken és húsvétkor megváltotta a világot. Ez a keresztyén szolgálat látszólag egyszerű és veszélytelen. A valóságban azonban korántsem így van.

Krisztus sorsában osztozik a megváltást hirdető keresztyénség. Krisztust gyűlölte a világ. A kortárs zsidók másfajta

messiást vártak. Nemzeti hős után áhítoztak, aki felszabadítja őket az idegen uralom alól, sőt a világ népei fölé emeli őket. Jézus nem olyanak jött. Ő olyan volt, amilyenek az Ószövetség lapjain olvasható, amilyenek Isten a próféták által megígérte. Nem e világból való volt. Idegen volt e világban. Nem kellett a

korabeli zsidóknak, de nem kellett a korabeli pogányoknak sem. Karácsonykor ugyan még a zsidó pásztorok hódoltak népük nevében a betlehemi jászolnál, aztán a napkeleti bölcsek a világ pogány népei képviselőjében.

Nagypénteken viszont minden az ellenkezőjére fordult. Akkor előbb a zsidó főtanács, aztán Heródes, végül Pilátus ítélte halálra Jézust. A kivégzést a pogány római katonák hajtották végre.

Mennyi meg nem értessel, félremagyarázással, gyűlölettel találkozott Jézus Krisztus az alatt a néhány év alatt, ami alatt megváltói szolgálatát végezte. A kereszthalál lett a gyűlölet eredménye. Isten azonban jóra fordította azt, amit az emberek gonoszul gondoltak ellene. Krisztus kereszthalála egyszeri és tökéletes áldozat volt a világ megváltásáért.

Krisztus felkészítette övéit, hogy sorsában osztozzanak. Ez az osztozás legtöbb esetben nem jelentette és jelenti a mártírhálált. A keresztyénség azonban idegen test a világban és ezért a világ gyűlöli, amint Krisztust gyűlölte. Szeretné magába olvasztani, asszimilálni a világ a keresztyénséget.

Sokszor maguk a keresztyének is megkísérlik, hogy hasonuljanak a világhoz. Ez csábítóan tűnik, hiszen azt remélik, hogy akkor nem fogja bántani őket többé a világ és missziójuk is nyer általa. A világ egy alkalmazkodó keresztyénség üzenetét talán könnyebben elfogadja.

Tényleg keresnie kell a keresztyéneknek a világhoz való kapcsolódási pontokat, de önfeladás nélkül. Ha a keresztyének

önfeladás nélkül hirdetik a nagypéntek és a húsvét, a kereszt és az üres sír üzenetét, akkor használnak igazán a világnak. A kereszt és az üres sír üzenete örömteli. Az evangélium görög szava is azt jelenti, hogy örömhír. A keresztyénség örvendező vallás. A megváltottság örömeinek a hite és mindennapi megélése, a perspektíva és a remény vallása.

A világ sóvárogva várja ezt az örömhírt. A megváltás az Isten szeretetéből történt, „mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Ján 3,16)

Csohány János

GYÜLEKEZETEINK életéből

Húsvét 2020 – Ladmóc

Annak ellenére, hogy a koronavírus járvány miatt a húsvéti ünnepek alatt is zárva maradtak a templomok ajtajai, a ladmóci református gyülekezet most sem maradt istentisztelet és Úrvacsora nélkül.

Miért is van ez? Azért mert a helyi lelkipásztor Nt. Spisák István a helyi hangosbemondó segítségével által élőben hirdette Isten igéjét. Húsvét alkalmából Isten igéje János evangéliumából annak is a 20. részéből hangzott felénk. Természetesen, az éneklés sem maradt el, a gyülekezet kántora, lelkipásztorunk hitvestársa Spisák Mária által hangzottak felénk az énekek, és otthonainkban vele együtt énekelhettünk. Az ünnepi istentisztelet után következett az Úrvacsora, amely lehetőséggel mindenki a saját otthonában élhetett. A hangosbemondón keresztül olyan érzésünk lehetett, mintha

a templom padjaiban ültünk volna, illetve, mintha körül álltunk volna az Úr asztalát. De nem ez volt az egyetlen alkalom, hogy

hallhattuk Isten igéjét, ugyanis már több hete így hangzik felénk az ige, amelyik ezáltal eljut a betegekhez a mozgásukban korlátozottakhoz, az idős és beteg testvéreinkhez is. Remélhetőleg Isten segítségével hamarosan vége lesz ennek a járványnak, és újra kinyílnak a templomok ajtajai.

Itt szeretném megragadni az alkalmat, és köszönetet mondani magam és a gyülekezet nevében lelkipásztorunknak, hogy eljuttatja hozzánk Isten igéjét hétről-hétre.

Vida Boglárka, Ladmóc

Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának tanulója.

„Egyesít minket a remény és a szeretet”

Ezekkel a szavakkal dicsőítette Istent énekszóval a római-katolikus énekkar az újlóti ökumenikus istentiszteleten, ami 2020. január 26-án volt megtartva a református templomban. „Egyesít minket a remény és a szeretet.” Két felekezet és két nemzetiség volt együtt az egység nevében.

A gyülekezet az apostoli köszöntést két nyelven fogadta.

A lelkész nő szeretettel üdvözölte a jelenlevőket, és elmondta, Istené a dicsőség, amiért a két gyülekezet tagjai testvé-

rekként tudnak együtt lenni.

„Itt van Isten köztünk“ zengett az ajkáról az ének, majd Tóth Szófia a szeretetről énekelt, mely türelmes, jóságos és nem irigykedik, ahogyan arról olvashattunk a szeretethimnuszban is. (1Kor. 13)

A református Remény énekkar arról tett hitvallást, hogy Isten az ő jelenlétével megnyugtatja a fáradtakat. Ő erőt ad és felemel, velünk van és nem hagy el minket! Isten örökösödik felettünk akkor is, amikor mi alszunk!

Mindkét lelkipásztor a kijelölt Ige

alapján prédikált, miszerint „... nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk...” (ApCsel. 28:2)

Ezek a szavak Pál apostol szavai, amikor egy hatalmas vihar után hajótörést szenvedett. A hajón fogolyként utazott bilincsbén. A szigeten, amin kikötnek, a szigetlakók nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántuk annak ellenére, hogy nem ismerték a hajótörötteket.

Velünk is megtörténik, hogy úgy érezzük, mintha foglyok lennénk, mintha meg lennénk kötözve és nem tudunk

szabadulni. A vihar, ami körülöttünk van, túlságosan nagy és könnyen ismeretlen területen találhatjuk magunkat, ahol elveszítettnek és reménytelennek érezhetjük magunkat. Ilyenkor a hit az, ami átsegít minket ebben a nehéz helyzetben. A hit, mely vallja, hogy Isten kézenfogva vezet bennünket. Éppen ezért bízunk kell az Úrban teljes szívből, és ne a magunk észére támaszkodjunk, de minden utunkon gondoljunk Istenre, és Ő egyengetni fogja ösvényünket. (Péld. 3:5-6)

„Egyesít minket a remény és a szeretet.“ Az egységben megmutatkozik a szeretet, ami által lehetővé válik, hogy nem mindennapi emberséget tudunk tanúsítani egymás iránt, felekezetre, nyelvre, kultúrára való tekintet nélkül.

A cél az, hogy Krisztus világossága ragyogjon életünkön, cselekedeteinken, szavainkon. Feladatunk, hogy egymás iránt ne mindennapi emberséget tanúsítsunk! Az Istenbe vetett bizalom és hit átsegít minket a megpróbáltatásokon!

Az Úrtól tanult imádságot mindenki a saját anyanyelvén vallotta meg. Az áro-

ni áldást kétnyelven fogadták a gyülekezetek tagjai.

Hálaadással vagyunk Isten iránt ezért a közös alkalomért, hogy a két gyülekezet tagjai testvérekként lehettek együtt, felekezeti és nemzeti különbségek ellenére. Hálásak vagyunk, amiért egységben tudtuk dicsőíteni Gondviselőnket!

Az ökumenikus istentiszteletet követően szeretetvendégségre került sor.

Reméljük, hogy Krisztusban úgy al-

kothattunk közösséget, hogy a római-katolikus hívek nem vendégként, hanem testvérként voltak jelen, ahol otthon érezhették magukat!

Legyen Istené a dicsőség ezért az alkalomért is, bízva abban, hogy nem csak az ökumenikus istentiszteleten, de a mindennapi életben is szeretettel tudunk egymás felé fordulni és nem mindennapi emberséget fogunk tudni egymás iránt tanúsítani!

Sándor Veronika

Elkezdődött az egyházi óvoda építése Királyhelmeceken

A Királyhelmecei Református Egyház-község 2017-ben került azon gyülekezetek sorába, amelyek a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretén belül óvodát építhetnek, illetve keresztyén oktatási intézményt alapíthatnak. Három évvel ezelőtt az óvodaindítási szándék kinyilvánítása, a gyülekezeten belüli döntéshozatal gyorsan megtörtént, azonban ezt követően a folyamat lelassult,

olykor már-már le is állt – legalábbis a külső szemlélő akár ezt is gondolhatta. A folyamat lelassulásának egyik oka az volt, hogy az építkezési terület keresése és kiválasztása önmagában is hosszú időt vett igénybe. Több telektulajdonossal történt egyeztetés, és a város vezetőivel is folytató tárgyalások, azonban a célra megfelelő és a vételi árban is elfogadható

területet nem sikerült találni. Végül a gyülekezet tulajdonában lévő templomkert beépítésére esett a szakemberek választása, amit a szomszéd telek megvásárlásával sikerült némileg bővíteni. A telek így adott volt, azonban annak elhelyezkedése, valamint az építkezési terület talajösszetétele megkövetelte a komolyabb tervezői előkészítést. Ez a folyamat is hónapokat vett igénybe, a tervezést követő engedélyeztetési eljárásához és a kivitelező céggel történő megállapodáshoz hasonlóan.

A hosszas tervezést, engedélyeztetést és előkészítést követően idén márciusban indulhatott el a kétszintes óvoda és egycsoportos bölcsőde építése Bodrogköz központjában. Az építkezés bontással kezdődött, mivel a beépítésre váró telken

három épület és egy kőből épült támfal is elbontásra került. Ezt követően hatalmas földtömeget emelt ki és szállított el a kivitelező cég, amely földtömegnek a helyére az óvoda alsó szintje épül. A telek több méteres szintkülönbsége szükségszerűvé tette, hogy kétszintes épület épüljön. A földszinten a főbejárat mellett a tanári szoba kerül kialakításra, de itt kap helyet a konyha a hozzá tartozó helyiségekkel együtt. A felső szinten, ami gyakorlatilag a templomkert szintje, az osztálytermek épülnek meg, de itt lesz az ovisok étkezője is. Erről a szintről a gyerekek a játszótérre léphetnek majd ki, ami gyakorlatilag a korábbi templomkertben lesz kialakítva. Jelenleg az alsó szint alapozása, valamint a betontól készült főfalak

készültek el, ami részben támfalként is szolgál. Emellett két további támfal már ugyancsak elkészült, amit a környező

épületek védelme és az óvoda stabilitása miatt fontos volt az építkezés kezdetén megépíteni. A munkálatok szépen haladnak és reménység szerint jövő év elején az épület átadására kerülhet sor.

Az épület műszaki átadását követően negyven gyermeket tudnak majd fogadni az óvodába és tizenkét gyermeket a bölcsődébe. A létszám talán nem mond-

ható nagynak, ugyanakkor az is öröndetes, ha ennyi család dönt majd amellett, hogy keresztyén szellemiségű nevelésben részesítik gyermeküket. Ennek lehetősége a királyhelmeci református óvoda és bölcsőde megépülése után adott lesz, ami azért is reménykeltő és előremutató, mivel a régióban, illetve a Zempléni Egyházmegyében a világhábo-

rú óta nem volt keresztyén oktatási intézmény. A gyülekezet mellett sokan tekintenek bizakodva ez építkezésre és az új intézmény megjelenésére, ami reménység szerint hamarosan fogadhatja majd a gyerekeket.

Molnár István

Kocsis László: Hazajöttek szózat

„Hozsánna Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban!” (Máté 21:9b)

Virágvasárnap Jézus Jeruzsálembé vonulásának ünnepe. Ünnepnep. A nap, amit örömmel vár a nép, hiszen ünnepre készül! Az Újlóti Református Egyházközség életében viszont már másodszer érkezett el úgy virágvasárnap ünnepe, hogy az Istent dicsőítő hálaadó istentiszteletet nem lehet megtartani.

1945. március 25-én, virágvasárnap a gyülekezet tagjai ünnepi lelkülettel várják az istentiszteletet.

Néhai Szaszák Bertalan Pozbáról beszolgáló lelképásztor erre a vasárnapra kihirdette, hogy az úrasztala meg lesz terítve és az úrvacsorai jegyek ki lesznek szolgálva, hogy ezáltal is megerősödjenek a lelkek.

Ezen felül erre a vasárnapra tisztújítás is volt hirdelve, a gyülekezet tagjai presbiterválasztás előtt áll. Jól lehet, mindenki tudja, a 2. világháború ideje van és a front lassan átvonul ezen a községen is. Hallható, érezhető és látható volt ősszel, amint Érsekújvárt lebombázták, s a város nagy része romokban van. Emlékeztek még a község felett vonuló repülőgépekre, a bombázáskor remegő földre, s a füstben úszó városra... Próbáltak felkészülni arra, hogyha majd eléri Újlót is a támadás, lehetőleg életben maradjanak. Óvóhelyeket ástak, a pincéket kibővítették, megerősítették. Az első világégést megjárta lakosok nagy segítségét adnak ezekben a munkákban. Megmutatták, hogyan kell megerősíteni a pincék tetejét, hogyan kell ásni a bejáratot úgy, hogy a légnemesség ne pusztítsa el a bent tartózkodókat.

Az újlóti gyülekezet ilyen háttérrel készül a húsvéti ünnepkörre, bízva abban, hogy Isten hajlékában lelkileg megerősödnek, hitükben növekednek.

A nép Isten iránti elkötelezettséggel

igyekezik a templomba. Az Újlóthoz tartozó Komáromcsehiről is elindulnak két kicsi babával, egy kislánnyal és egy kisfiúval, hogy keresztyén alá tartsák őket.

1945. virágvasárnapján így készültek az ünnepi istentiszteletre, hogy keresztyélő, úrvacsora és tisztújítás is lesz. Sokan készülnek Isten házába, hogy ezen az ünnepi Úrnapján a megfáradt lelkek megnyugvásra és felüdülésre leljenek. De váratlanul minden megváltozik, s a tervekből nem lesz semmi...

Ám még mit sem sejtve készülődnek, sietnek, igyekeznek a templomba. Nagy szükségét érezte a gyülekezet a vigasztaló Szentlélek munkájának, hiszen egyre többször érkeztek vissza a frontra írt levelek azzal a felirattal, hogy „A címzett

hősi halált halt”, vagy „A címzett eltűntnek nyilvánítva”. Ugyanakkor sokan kerültek fogságba az újlóti gyülekezet tagjai közül is.

A nép várta, óhajtotta az istentiszteletet, a harangszó hívogatta a lelkeket. Szívükben vágyakozással indultak el Isten hajlékába, hogy együtt dicsérjék Istent és egymás hite által épülhessenek!

Hirtelen azonban 32 repülőgépből géppuskatűzet kapott a község.

Voltak, akik odahaza készülődtek az istentiszteletre, voltak, akik már elindulva úton voltak a templom felé. A lelképásztor Pozbáról érkezve szintén úton

volt, szolgálatra készen. Elindult, meg is érkezett Újlóra, azonban a templomig már nem tudott eljutni. A bombázások elől búvóhelyet kellett keresnie.

Nem volt ezzel másként az a két család sem, akik Komáromcsehiből érkezve kisbabákkal tartottak a templom felé, várva, hogy a kisdedeket elpecsételjék az Úrnak. Ugyan már Újlóton volt mindkét család, de a templomig még nem értek el. Az úton váratlanul szembesülniük kellett a támadással. Tudták, haza nem tudnak jutni, a templomig nem érnének el, így betérve egy házhoz menedéket kértek. Féltek. Ott és akkor minden bizonytalan volt, ezért megkérték az óvóhelyen velük együtt tartózkodó tanítót, keresztyélje meg a kisbabákat, hogy immár ők is Isten egyházához tartozhassanak. Így részesítették keresztségben Lászlót és Magda Lujzát.

Ugyanakkor voltak, akik a bombázás idejére már megérkeztek az ünnepi istentiszteletre. A fiatalok a templom bal oldalán várakoztak bemenetelre.

Köztük Máté Géza 15 éves ifjú is, aki gránátzilánkot kapva jobb karján megsérült. Ekkor Sallai József fehér ünnepi ingét tépte azért, hogy sebet kötve megakadályozza az elvérzést.

Voltak, akik úgy megijedtek, hogy el és hazafutottak. A templom körüli események futótűzként terjedtek. A sebesült gyermek édesapja, Máté Jónás, aki 45 éves volt s még odahaza készülődött, félelmet nem ismerve egyenesen a templomhoz futott, mert tudta, fiának orvosi segítség kell. Gyermekét egészen Budapestig vitte szekéren, mivel Érsekújvárbán a bombázások következtében már nem működött a kórház. Ugyanakkor maga Máté Jónás is kapott szilánkokat amikor otthonról elindult, hogy megmentse gyermekét.

A faluban teljes a káosz. Fűlsiketítő robbanások, a katonák kiáltozásai, a repülőgépek zúgása, a géppuskák kattogá-

sa mind-mind szinte elviselhetetlen a lakosság számára. Várták, mikor fog eloszlani a lőporfüst a falu felett, s mikor fog kialudni az utolsó tűz...

De egyelőre még tart a támadás. Az istentiszteletre várakozó hívek nem tudják eldönteni, hogy hol lennének nagyobb biztonságban. Maradjanak kint vagy menjenek be a templomba.

Voltak, akik úgy vélekedtek, hogy a templom nem pince és nem óvóhely (bunker), ezért a támadás következtében a bombázás miatt könnyen maga alá temetheti a lelkeket. Azok, akik így vélekedtek, az út melletti árokba szaladtak, hogy megbújjanak. Közéjük tartozott Tildi Rozália asszonytestvérünk is, aki az újlóti gyülekezet 95 éves aktív tagja.

Voltak, akik úgy vélték, nincs idő már az árokig sem eljutni és bíztak abban, Isten hajléka oltalmat nyújt számukra. Azok, akik berohantak a templomba, lefeküdtek a padok alá. Félték, sírtak... Egyszer csak énekszó hallatszott a pad alól. Valaki elkezdett énekelni egy Hallelujah énekeskönyvi éneket, mire a többiek kísérsni kezdték őt. Énekszóval erősítették egymást, s énekszóval tompították félel-

müket, amit a kintről bejövő zajok egyre inkább csak fokoztak.

Gyén László ifjú tiltakozik mindkét megoldás ellen. Úgy véli, az árokig már nem fog tudni eljutni, ugyanakkor nem mer bemenni a templomba sem. Azok, akik ott maradtak a templomnál, kérlelik őt, hogy ne maradjon kint, de jöjjön be, ám a félelem kint tartotta őt. Vitatkoznak a fiatalok, amikor észlelik, támadás érte a templomot is. Isten hajlékának bal oldalán nagyon sok ablak betöredezett és a tető is sok helyen megrongálódott. Mivel Gyén László a templom bal oldalán maradt kívül, halálos sebet kapott. Az anyakönyvben így jegyezték fel: 20 éves ifjú, aki fejlövést kapott. Másnap, 26-án a gyülekezet fájó szívvel búcsút vett tőle Rácz Ferenc tanító kíséretével, azonban sírja mellett a feltámadás reményében az Ige május 13-án hangzott el néhai Szaszák Beratlan lelkipásztor ajkáról. A megszállás alatt levő területeken ugyanis nem járhatott-kelhetett a lelkész. Az akkor uralkodó állapotok miatt kétszer is felszakadt a seb, így történhetett meg, hogy az anyakönyv ugyanazon ifjúnak két temetését jegyezték fel. Ott a templom bal ol-

dalán, ahol halálos lövedék érte Gyén Lászlót, emlékhelyet állított az akkori gyülekezet, amit a mai napig őriz és ápol az újlóti egyházközség.

A falut foszforbombákkal felgyújtották. Sokan imádkozva nézték a gomolygó füstöt... Mikor véget értek a bombázások, és a repülőgépekből is megszűntek érkezni a lövedékek, azok, akik az árokban lettek menedéket, lassan felegyenesedtek. Ekkor szembesültek a ténnyel és látták, hogy az utcákat teljesen elöntötte a füst, a foszforbombák felgyújtották a falut, a kazlak égtek az udvarban...

Békességet vártak. Békességet, amiről tudták, hogy nem a világtól kell várniuk, mert az nem adhatja meg. Olyan békességet kerestek, melyet egyedül a mi Istenünk tud adni az Őt félőknek! Mindazoknak, akik vallják, hogy Jézus az élő Isten Fia! Azoknak, akik hirdetik, hogy áldott, aki jön az Úr nevében, Hozsánna a magasságban!

Nyújtson hát vigasztalást e húsvéti ünnepkörben minden megtört szívnek Jézus szava: „*Én vagyok a feltámadás és az élet.*” (János 11:25)

Sándor Veronika, Újlót,

Egységnap, minden nap

Ilyenkor, májusban talán a szokásosnál is gyakrabban visszatérnek gondolataink egységünnepeinkre, melynek ideje alkalma egy éves halasztást szenvedett a világméretű vírusjárvány miatt. A találkozás idén kényszerű módon elmarad, az összetartozás azonban ettől függetlenül sem szenvedhet csorbát.

Ennek tudatára, ápolására, megélésére szükségünk van a szürke, ünnep-nélküli hétköznapokban is. Egyfajta trendet, rendet, mintát bevinni és felmutatni az ősszmagyar társadalom számára. Merthogy az összetartozás ténye ma sem mindenkinek evidens. Még ma is tudunk egymáson sebeket ejteni. Ma is vannak, akik felteszik a tapintatlan és bántó kérdést, miért kell a határokon túl élőkre is figyelni? Miért kell a felénk kinyújtott kéz? Miért kell „idegeneknek” bármit is adni, felénk szolidárisnak lenni, a magunk keveséből?

Ezek a gyakran elhangzó és folyamatosan ismétlődő kérdések jelzik számunkra igazán Kárpát-medencei összetartozásunk fontosságát. Jó lett volna összekapaszkodásunkat példa gyanánt felmutatni a trianoni diktátum századik esztendejében is. De, ha már a járvány keresztülhúzta ezt, tegyük meg otthon, a családban, barátok és ismerősök között. Vessük el az összetartozás magjait idén májusban is, és azon túl is minden nap. Mert a felvetődő kérdéseket, a folyamatosan ismétlődő, szívmarcangoló gyűlöletbeszédet meg kell válaszolnunk. Más hang-

nemben persze, a magunk eszközeivel, bibliás hittel, a hit, remény, szeretet kiegyensúlyozottságával, békéjével. Egymásért halás szívvel.

A lényeg, hogy belássuk, feladatunk van: szólnunk kell, üzenünk két irányba is. Egyrészt azoknak, akik az örök relativizálók. Akik, bármilyen fáradtságosan építtessék is a testvériség fala, újra és újra megkérdőjelezzik, hogy miért? Minek? Mert a szemükben az csak idő- és pénzpocsékolás. Nagybetűs értelmetlenség. El kell mondanunk nekik újra és újra, valahányszor csak felhangzik az összetartozásunkat megkérdőjelező és szétszakítani kívánó narratíva (és nem csak akkor), hogy számunkra ez a természetes. Hogy összetartozunk. Mert ez mindig is így volt és ezen sem országhatár, sem száz év, sem diktátum nem változtathat.

És szólnunk kell azokhoz is, akiket újra és újra megkeserítenek a szeretetlenség hangjai. A sokat emlegetett csendes többség tagjainak is fel kell vállalnia önmagát és szólnia kell azokhoz, akiket újra és újra megbántanak és idegeneknek neveznek. Akiket megint összezavarnak a folyton ismétlődő, könnyelműen odavetett, mérgezett hegyű kijelentések.

Mert az összetartozásért, az egységért minden egyes nap meg kell küzdenünk. Képviselnünk azt, értőknek és értetleneknek. Csak így van mit ünnepelnünk.

Fábián Tibor

FELVIDÉKI ÓRJÁRAT 100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

Gondolatok az egységről, helytállásról, összefogásról és a zsákutcákról

Mihályi Molnár László

3.rész

Megfélemlítéssel a behódoltatás útján

Miért is kellene bejutnunk...?

„A maga magáról lemondott nemzetet nem veszi számba a történelem.” (Kossuth Lajos komáromiakhoz írott torinói leveléből)

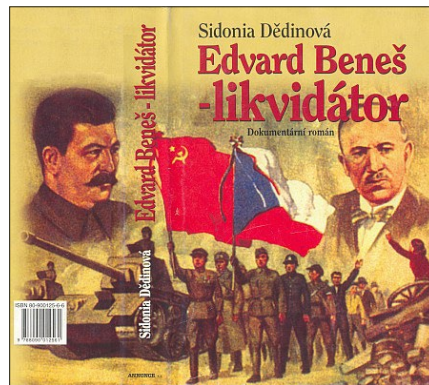
Duray Miklós a csehszlovák parlament megszűnése előtti utolsó ülésén tényként, valóságként és az igazság megállapításaként mondhatta el, hogy Csehszlovákia hű maradt hagyományaihoz, mert népakarat nélkül jött létre, és népakarat nélkül szűnik meg. Tegyük hozzá, hogy 1992-ben az ország szétválasztásának terve csupán a Szlovák Nemzeti Párt választási programjában szerepelt, tehát mindazok, akik megszavazták (és ez háromötödös alkotmánytörvényként történt), azoknak nem is volt megbízásuk (mandátumuk) ilyenről dönteni, tehát még a nép által delegált hatalomgyakorlásról sem beszélhetünk. Ám Trianon óta az ilyen önkény és gátlástalanság a Kárpát-medence kétharmadát leigázó idegen hatalmak számára sajnos mindennapos gyakorlat ma is. Úgy látszik, hogy a világhódító nagykutyák és „emberjogi aktivisták” számára ez nem jelent gondot... Azt sem kifogásolták (Lichnstein kivételével!) és máig elnézik, hogy mind a szlovák mind a cseh törvényhozás elutasította a benesi dekrétumok hatálytalansítását, sőt parlamenti védelem alá helyezte a jogszerűtlenül kiadott népellenes törvény erejű rendeleteket, és mindkét terület jóváhagyott egy Beneš-dekrétumok sérthetlenségéről szóló határozatot (Pozsonyban az 1487/2007 számút). Csak az MKP szavazott ellene, vagyis ebben az országban csupán önmagunkra számíthatunk, és az igazságosság terén nincs parlamenti szlovák szövetségesünk! Ismét egy sarokpont, amely megkérdőjelezi az ország demokratikus jellegét.

Edvard Beneš felforgatásban, népirásban és gátlástalanságban aligha nevezhető kisebb figurának Hitlernél, csak szerencsére nem oly erős ország élére került. Már az első világháború alatt és előtte is mestere volt a sunyi és hazug propagandának, ezért fordultak hozzá bizalommal az antant háborúcsinálói, hogy majd általa fogják levezényelni a

„csehszlovák (?) nép önrendelkezési akaratát”. Céljait a több nyelven kiadott és az antant politikusai között terjesztett hazugsággyűjteménynek is besorolható írásában fogalmazta meg, amely szerint a Monarchiát szét kell verni, és főleg a magyarokat kell megbüntetni. Hogy ezt ő maga találta-e ki, vagy mások mondatták vele akkor, nem lehet tudni, de később ennek a gyűlöletnek a jegyében folytatta életét és karrierjét. Egyik ilyen megnyilatkozása volt például 1920 februárjában a Nemzetgyűlésben: „A Szent István egykori koronájához tartozó területek uralkodó osztályai által képviselt magyar népet minden szövetséges egyöntetűen a világháború legfőbb segítőjének, ha ugyan nem az első számú felelősének tartja.... Az egész világ elborzadt ezeknek a tősgyökeres mongol politikai viszonyoknak a lát-

tó orosz invázióra Erdély felé.

Beneš 1936-ban elnökké választották, de 1938-ban, amikor a nagyhatalmak müncheni szerződése lehetőséget adott a világháború utáni békeszerződések igazságtalanságainak korrigálására, akkor október 5-én lemondott és elhagyta az országot, a háború alatt pedig amúgy is lejárt öt éves elnöki mandátuma. Tehát 1945-ben, amikor semmiféle választott törvényhozása még nem volt az országnak, ő kormányt nevezett ki a baráti társaságából, akik Kassán kormányprogramot hirdettek és ő törvény erejű rendeleteket (dekrétumokat) adott ki, akkor semmiféle elnöki jogkörrel nem rendelkezett. Igaz, hogy Angliában emigráns kormánynak nevezték magukat, de az angol diplomácia sem elnökként sem kormányként, hanem a csupán a csehszlovák emigráció vezetőiként kezelte őket. Ilyen minőségükben tervezték el Csehszlovákia háború utáni helyzetét. 1942-ben Beneš hagyta jóvá a prágai német helytartó Heydrich elleni merényletet, bár a prágai ellenállók ezzel nem értettek egyet. Ám Benešnek az volt a szándéka, hogy a várható német megtorlás véráldozataira hivatkozva jogosult legyen Csehszlovákia visszaállítására. Ez annál is fontosabb volt, mert a cseh ipar a háború utolsó napjáig kiváló minőségben és szabotázs nélkül kiszolgált a német hadsereg megrendeléseit. Ezért nem sorozták be a cseh fiatalokat katonának. Nem tudható, hogy ebben a sátáni tervben milyen szerepe volt a drezdai tömeggyilkosságban máig mentességet élvező angol hadsereg vezetésének, de tény, hogy a német megtorlást követően, Lidice férfi lakosságának kivégzése után az angolok és franciák érvénytelennek nyilvánították a korábban általuk is aláírt müncheni szerződést. Hasonló vérgőzös áldozatként tervezte meg Beneš 1945-ben a prágai felkelést, holott a teljesen felszerelt német haderővel szemben csupán pisztolyokkal vagy utcakövekkel rendelkeztek a prágaiak. Ha nem jelenik meg Prágánál a németek által szovjet hadifoglyokból toborzott Vlaszov tábornok hadserege, amely a prágaiak oldalára állt

tán, és megértette, hogy a háborút nem egyedül az egykori Osztrák–Magyar Monarchia végzetes politikája robbantotta ki, hanem sokkal inkább Budapesten, mint Bécsben készítették elő.” Arról a tényről persze máig hallgatnak (vagy elhallgattnak), hogy Magyarország (azóta dokumentálhatóan) nem volt és nem is lehetett felelőse a bankárvilág használt szolgáló háborújának. Éppen ezért gyilkoltatták meg szabadkőműves ügynökökkel a titoktartás alól feloldozott Tisza Istvánt, nehogy elmondhassa a valódi indítékokat, és hogy egyetlen magyarként a bécsi koronatanácsban a hadüzenet ellen szavazott, majd német nyomásra és zsarolásra volt kénytelen engedni a császár akaratának, ellenkező esetben a német hadsereg nem nyújt segítséget egy várha-

át, és végül fegyverletételre kényszerítette a németeket, akkor nem csupán halottak tízezeivel, hanem Prága óvárosi emlékeinek felrobbantásával is számolni kellett volna. Benes ezt a pusztítást legnagyobb indoknak szánta, bár csehek ezreinek kellett volna meghalnia érte, hogy Csehszlovákia megindokolhatóan a győztesek oldalán szerepelhessen. Vlaszovnak egyébként a Cseh Nemzeti Tanács előzetesen menedéket és mentességet ígért jutalmul a fegyveres segítségért, de végül maga Smrkovsky dobta ki őket, majd a szovjetek kezére játszották a „prágai felkelés” valódi harcosait. (Vlaszovot aztán a szovjetek kivégezték, elfogott katonáit légerekbe vitték, például Auschwitzba, ahol a szovjetek fejlesztették és „üzemeltették” tovább a haláltáborot.) Beneš ekkor már a szovjetekkel lepaktálva Sztálin elvárásainak elébe menve próbálta népiértékeléseit megvalósítani, és bűnlajstromát terheli a kassai kormányprogramnak a magyarok és németek likvidálására ösztönző tervezete, amelyben a haláltáborok felállítására is megkapta Sztálin támogatását, és máris beindították a Szudéta vidéken élő 3 millió civil német lakosság zaklatását, kifosztását, elűldözését, halomra gyilkolását, halálmenetek elindítását. Brünneben például 1945 május végén a főterre terelték a város mintegy 30 ezer német lakosát függetlenül attól, hogy gyerek, csecsemő, aggastyán, beteg vagy várandós valaki, és másnap reggel kiadták a parancsot, hogy erőltetett menetben gyalog induljanak el az 50 kilométerre lévő Ausztria felé. Többségüknek élelmük sem volt, s menet közben nem is kaptak. Radnóti kálváriája nem véletle-

nül jut eszünkbe, csak azzal a különbséggel, hogy azt az időszakot német fasiszta megszállásnak nevezik, míg ezek a szörnyűségek a „demokratikus és szabad Csehszlovákiában” estek meg. Az országút mentén máig tömegsírok vannak, mert csupán alig 15 ezer ember érkezett meg Ausztriába, és még ott is rengetegen meghaltak a megpróbáltatás és a segítség hiánya miatt, hiszen az osztrákok éppen szovjet megszállás alá kerültek. Talán ezért nem tudnak autópályát építeni Brünntől déli irányban. A hosszú útvonal mentén eddig csak egy tömegsírt tártak fel eddig, Pohořelicénél, ahol több mint 800 halottat találtak, a többiek csontjai máig ott porladnak jeltelenül! Amikor Sardonía Dédinová ezeket megírta („Eduard Beneš - likvidátor“), elképzelhető, hogy milyen felháborodást váltott ki a csupán tankönyvi ismeretekkel rendelkező csehek körében. Még saját apja is le akarta beszélni arról, hogy nyilvánosságra hozza, bár ő maga is tanúja volt a tömeggyilkosságoknak. Pedig mindössze megtörtént dolgok, hiteles tények, szemtanúk és túlélők vallomásai szerepelnek a kötetben.

Talán megérthető, hogy sem a csehek sem a szlovákok nem mernek, nem tudnak, ezért nem is akarnak szembenézni történelmüknek ezzel a sötét és titkosított oldalával, ám ez nem mentesít az alól, hogy a tényekkel szembesítsük és minősítsük Beneš és rendeleteit, a korszak borzalmas jogtiprásait (deportálás, vagyonelkobzás, reszlovakizáció, Esterházy elleni vádak és ítéletek stb.).

Az már külön kuriózum, hogy Benešnek semmi joga nem volt arra, hogy a Csehszlovákia visszarendezése érdeké-

ben, a németek és magyarok likvidálásának óhajával és Szlovákia dicstelen háborús szereplésének elfelejtése érdekében a Szovjetunió javára lemondjon az 1920-ban ide ítélt Kárpátaljáról. Ahogyan Hruscsovnak sem volt később joga, hogy mindezt Ukrajnához csatolja!

Így már érthető, hogy a jelenlegi Oroszország ellenes uniós propaganda légkörében az EU nagyvezéreinek miért lenne kényelmetlen Beneš viselt dolgainak felülvizsgálata! Mert bizony a sok szörnyűségért és emberiség ellenes gazdaságokért sem Beneš sem másokat nem vontak soha felelősségre, ezért továbbra is jeles államférfiként dicsőítik, szobraikat koszorúzzák, utcák és intézmények viselik nevét.

Ha tehát valaki demokratának nevezeti magát és népe képviselője akar lenni ebben az országban, annak az ország alapjait érintő dekrétumok és azok következményeinek felülvizsgálatát kell zászlójára tűzni. Mert nem csupán holmi sérelmekkel, hanem elévülhetetlen súlyos bűntényekkel kell szembesítenünk az ország közvéleményét és a törvényhozását!

Nem tehetünk úgy, mint a biciklitolvajjal, aki esetleg majd nagylelkűen megengedi, hogy néha felülhessünk az azóta átfestett járgányra, amit tőlünk lopott el.

És még mi fizessük meg az árát, és legyünk hálásak is érte?!

Ebből a szolgálalkú megalkuvásból és behódoló lojalitásból, és a gazemberek érzékeny lelkiületének tiszteletéből ele-günk van! Akinek oka van rá, az igenis rettegjen a leleplezéstől!

- folytatás a következő számban -

„Mivel többet adunk, ezért többet is kapunk”

Az idősgondozás koronavírus által támasztott kihívásairól beszél Laczikó Tünde, a Silver PRO BORS idősothton igazgatója, aki szerint a gondozottak teljes mértékben társak az őket körülvevő gondoskodásban.

A koronavírus miatt teljesen átalakult az idősothtonok élete. Önök milyen változtatásokkal próbálják megóvni az ott élők és ott dolgozók egészségét?

Mikor még a koronavírus híre csak a távol-keletről hallatszott, mi már akkor bevezettük a karantént, amit minden év első hónapjaiban, különböző más vírusok miatt, megelőzőképpen már eddig is megtettünk. Persze az események azóta már eldurvultak, ezért kénytelenek voltunk minden lehetséges óvintézkedést meghozni, amiben az egyik legfájdalmasabb az idősek hosszútávú látogatási tilalma volt. A különböző higiéniai óvintézkedések (mint például bejövételkor teljes átöltö-

zés, belépés előtt a cipők és ruházat fertőtlenítése, alapos kézmosás, kesztyűk használata, az idős otthonban lévő minden felület, korlátok folyamatos fertőtlenítése, stb) eddig is megvoltak, csak nyilván most szigorítottunk is rajtuk a maszkok és a védőöltözet használatával. Ezen felül bevezettük a 48 órás munkaszolgálatot, a kinti káros tényezők bejutásának csökkentése érdekében.

A szeretetotthon lakói hogyan élik meg ezt a példátlan helyzetet? Mi az, ami most a legnehezebb számukra és ho-

gyan tudnak segíteni nekik, hogy bizakodásból több legyen, mint félelemből, aggodásból?

Talán az volt a legnehezebb, hogy ezekben a nagyon sok mindent megélt emberekben tudatosítani kellett a helyzet komolyságát, hogy ez, ami most a kapuinkon kívül folyik egy mérőben más dolog, mint amivel eddig találkoztak. Azt megértetni tehát, hogy mi harci készültségben vagyunk, egy láthatatlan ellenséggel szemben, azért, hogy őket megóvjuk. Számomra is meglepő volt az idősek reakciója. Mert azon felül, hogy az elején azt gondolták, hogy az egész egy átverés, miután felfogták a helyzet komolyságát, teljes mértékben társak voltak az őket körülvevő gondoskodásban. Az amúgy is közeli kapcsolat szorosabbá vált, nemcsak velünk, hanem Isten igéjével is és amit eddig nem tapasztaltam, és őszinte örömmel töltött el, az a munkánk elismerése a részükről.

Vannak olyan esetek is, amikor maguk az idősothton lakói adnak erőt, biztatást a társaiknak vagy éppen az ápolóknak?

Természetesen nagyon sok ilyen eset van. Hálás vagyok azoknak a kollégáknak és lakóknak, akik hirdetik Isten igéjét és evangelizálnak a bentlakóknak és egymásnak, és segítenek szeretettel Isten felé fordulni, ezekben a nehéz időkben is. Ezeknek az időseknek a java része azért került be hozzánk, mert elvesztett valamit (egészségét, szeretteit, önállóságát, lakását, stb) és ők saját maguk tesznek bizonyosságot arról az újonnan érkezőknek, hogy mennyivel nagyobb biztonságban érzik magukat, mióta a közösségünk tagjai. Ezek az idősek velünk kelnek, velünk fekszenek, miniket ölelnek, mi meg őket, szeretettel és hálával fordulunk egy-

más felé, mivel többet adunk, ezért többet is kapunk. Ezzel a mostani elszigetelődéssel sem istentiszteletek, sem semmilyen orvosi felülvizsgálatok, sem más olyan szórakoztató események nem folyhatnak az intézményeken belül, amit kívülről jött személyek végeztek el eddig. Ezért mi egyidejűleg ezeket a szerepeket is be kell töltsük, amellet hogy minden erőnkkel azon vagyunk, hogy enyhítsük a család iránt érzett hiányt.

A családtagok hogyan élnek meg a karantén okozta látogatási tilalmat? Milyen kapcsolattartási lehetőségek van az idősothtonban élő szeretteikkel?

Nagyon nehéz ez a helyzet most mindenkinek, így a hozzátartozók helyzete sem egyszerű. Mi bent, ők kint. Nagyon nehéz az, amikor a betegség elszakít egy majd 60 év boldog házasságban együtt élt párt, úgy hogy az eddig minden nap látogatta szeretett társát, de most még a lakása falai közül sem léphet ki. Vagy pedig a szeretett édesanyja, édesapja van fizikálisan elzárva ölelő karjai elől. Ezért jönnek ilyenkor nagyon jól, azok a sokat emlegetett közösségi oldalak, kommunikációs lehetőségek, ahol úgy beszélgethetnek, hogy közben látják egymást, és meggyőződhetnek arról, hogy időseik, családtagjaik a legjobb kezekben vannak. Itt ragadnám meg a lehetőséget, hogy megköszönjem a hozzátartozóknak a rengeteg imát, amit mondanak értünk ezekben a nehéz időkben. Nagyon hálás vagyok értük.

A hazai biztonsági előírások miatt az ápolók két hetes váltásokban be kell költözzenek az idősothtonokba. Az otthontól, családtól való elszakadás számukra is komoly kihívást jelent. Hogyan lehet feltöltődni, motiváltnak, erősnek maradni egy ilyen helyzetben?

Az otthontól, családtól való elszakadás rettenetesen nehéz, mert egy részünknek kiskorú gyerekeink, másoknak idős, beteg hozzátartozóink vannak otthon, akiknek sok esetben egyetlen támaszaik mi vagyunk. És nehéz úgy kötelességet teljesíteni, hogy közben azért aggódunk, hogy miközben mi itt bent tesszük hűségesen a dolgunkat, addig a mieink vajon hogyan szenvedik el a hiányunkat, és kihez fordulnak segítségért. Ez nagyon nehéz. Az, hogy hogyan tudunk erősek maradni? „Mert hitben járunk, nem látásban”! (2Kor 5,7) és „Hálákat adván mindenkor mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának.” (Ef 5,20) Talán ezzel a két igeverssel tudnám a legegyszerűbben megfogalmazni a választ. Ezek mellett pedig a szeretet és a rengeteg humor az a két dolog, amivel társulva kitartóak maradunk ebben az időszakban.

Az idősothton vezetőjeként Ön hogyan éli meg ezt a helyzetet? Milyen kihívásokkal szembesül nap, mint nap? Hogyan lehet megtapasztalni az Úr kegyelmét, vezetését, erejét egy ilyen súlyos és felelősségteljes helyzetben?

Alapvetően egy nagyon szerencsés embernek tartom magamat. Elsősorban azért, hogy megtérhettem Jézus Krisztusban és hogy befogadhattam Őt a szívembe. Mindeért neki adok hálát: azért is hogy szerető és

támogató férjem, gyermekeim, családom van. De ez a helyzet borzasztóan felkavaró állapotba tudta hozni az én belső nyugalمامat is. Nem vagyok méltó sem erre a funkcióra, sem arra hogy döntsek közel 40 ember bevonulásáról, hogy 70 időst gondozzon 14 napos időszakokban, éjjel-nappal egyfolytában. De Isten nagyon kegyelmes és adott nekem egy olyan csodálni való csapatot, melynek tagjai az első szóra felsorakoztak és velem tartanak mindannyian a harcban, kivétel nélkül. Ezt hívják úgy: „isteni csoda”.

Mi az, amit ebből a helyzetből a koronavírus utáni időszakra már most érdemesnek lát magával vinni, akár személyes, akár közösségi tanulásként?

Így, az első 14 nap vége felé közeledve, ennyi távollét után az otthontól, méginkább felértékelődik a család közelségének fontossága. És most tudom csak még jobban értékelni azt, milyen hatalmas áldás az, amikor egy csapat igazán egységben és szeretetben tud végigdolgozni úgy egy időszakot (hogy miközben fáj a lelke az otthoniak után és tele van aggodással) a legnagyobb egyetértésben, és a legnagyobb segítőkészséggel, hogy eközben lesz az időseink számára, ha kell a gyereke, a gyóntatója, a békéltetője, a vigasztalója, és beszélhet arról, aki az Üdvözítője.

Fábián Tibor

Az egyház él és működik még a koronavírus-járvány idején is

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa – figyelembe véve a koronavírus terjedésének intenzitását – ülésezési moratóriumot rendelt el a Zsinat, a Zsinati Tanács, a Zsinati Elnökség, valamint egyéb bizottságai és szervei térbeli ülésezésére vonatkozólag 2020. május 31-ig. A járvány miatt nemcsak a templomokat kellett bezárni, de több eseményt is el kellett halasztani. Mi történik ez után az időszak után? Erről kérdeztük Géresi Róbert egyetemes lelkészi főjegyzőt.

Május 31. után azonnal sort kerítene az elmaradt ülések megtartására, vagy az időpontokat igazítják a kormány ajánlásaihoz?

Egyházunknak alkalmazkodnia kellett a kialakult helyzethez. A gyülekezetek megértették a kialakult bizonytalan valóságot, s elfogadta az egyház vezetésének a döntését, amely pozitívan állt hozzá az akkori kormány válságkezelési stratégiájához. Nem tarthatunk istentiszteleteket, bibliaórákat és más alkalmat sem. A megszokott gyülekezeti élet a koronavírus-járvány idején - így átalakult egy más formájú kapcsolattartássá. El kell mondanom, hogy a legtöbb gyülekezet lekipásztora alkalmazkodott az új helyzethez. Az igei üzeneteket videón keresztül adják át, vagy írásban juttatják el a híveknek. Úgy tapasztaljuk, hogy sikerült a gyülekezeti tagokkal továbbra is kapcsolatban maradni.

Másrészt, a koronavírus-járvány miatti korlátozások ellenére él és működik az egyház. Bizonyos döntéseket meg kell hozni. Ennek kapcsán határozott úgy az egyház vezetése, hogy nem hív össze térbeli találkozást, de az internet adta lehetőségek által tudjuk működtetni az egyházat egyetemes és egyházmegyei szinten is. Tehát a döntéshozatali mechanizmus működik, csak a megszokottól más formában: videokonferenciákkal, e-mailes kapcsolattal, telefonálással, az elektronika által adott lehetőségekkel.

A gyülekezeti életnek a térbeli beindítására, - amint azt a kormány lehetővé teszi - az egyházunk fel van készülve, vagyis, ha megnyílhatnak a templomok az istentiszteletek számára akár korlátozott létszámmal is, akkor élni is fogunk ezzel. A május 31-i moratórium egyfajta becslésen alapuló döntéshozatal volt, s nem is annyira a gyülekezeti életre vonatkozik, hanem inkább az egyház szerveinek a működésére.

Az Egyetemes Egyház területén hét magyar és két szlovák egyházmegye van, évente kétszer – tavasszal és

ősszel – ülésezik az egyházközségek küldötteiből összetevődő közgyűlés. Eddig sorra elmaradtak a tervezett, nagyobb emberlétszámmal számoló közgyűlések. Hogyan oldják meg ezek megtartását? Elektronikus formában vagy esetleg más időpontban, a korlátozó intézkedések enyhítése után, a nyár folyamán? Van-e már erre vonatkozólag valamilyen forgatókönyv vagy elképzelés?

Nemcsak elképzelés, hanem gyakorlat is van. Az egyházmegyéik kisebb regionális egységek, amelyek közgyűlései az egyházmegye nagyságához mérten több tucat emberből állnak. Ezeket a gyűléseket emiatt eddig nem lehetett megtartani. A tavaszi időszakban a gyülekezetlátogatások is több helyen elmaradtak, amelyek után tartották volna meg az egyházmegyéik az elmúlt év kiértékelését és a szolgálat új útjait és lehetőségeit magába foglaló közgyűléseket. A közgyűléseket a vírus miatt nem lehetett megtartani, viszont az egyházi rendelkezés évente legalább egynek a megtartását írja elő. Ebben a helyzetben az adott egyházmegye vezetése dönti el, hogy a tavaszt elhalasztja-e, és ősszel tartja meg az elmaradt ülés pontjainak a beemelésével elektronikus úton valósítják meg úgy, hogy az e-mailben elküldött jelentésekkel kapcsolatban tehetnek fel kérdéseket, majd szavaznak róla. Erre az elektronikus úton megtartott közgyűlésekre akár a napokban is sort keríthetnek az egyházmegyéik. Eddig egy egyházmegye élt ezzel a lehetőséggel. De dönthetnek úgy is, hogy a tavasszal elmaradt közgyűlés témáját összekötik az ősszel esedékes közgyűlésével.

A Zsinati Tanács a Zsinat tavaszi ülését 2020. május 15-én és 16-án tervezte megtartani. Mivel ez az ülés is több, mint 40 résztvevővel számol, nyilván nem lehet erre a tervezett időpontban sort keríteni. Számol-e az egyház vezetése azzal, hogy ebben az esetben is elektronikus formában sza-

vaznak a zsinatra beterjesztett programpontokról, illetve határozatokról, vagy egy más időpontot jelöl ki annak megtartására? Esetleg el is maradhat a tavaszi ülés, amelyen általában az előző évi beszámolók és jelentések hangzanak el?

Jelenleg ebben a kérdésben nem született egyértelmű döntés. Meglátjuk hogyan alakul a helyzet Szlovákiában virológiai szempontból. Tulajdonképpen még júniusban is lehetséges lenne megtartani a tavaszi ülést. A májusra meghatározott időpontban sajnos nem, de egy júniusi lehetőségen még továbbra is gondolkodunk. Egyébként itt is adott az a lehetőség, mint az egyházmegyei közgyűlés esetében, hogy ha elmaradna, akkor a tervezett programpontok az őszi zsinat részét képeznék. De akár esetleg elektronikus formában is meg lehetne oldani a tavaszi ülést. De erről jelenleg még nincs döntés.

Igor Matovič kormánya április 20-án jelentette be milyen szakaszokban kíván enyhíteni a járvány miatti korlátozásokon. Ennek második fázisába sorolták be az istentiszteletek megtartását is bizonyos feltételek mellett: egy személynek 25 m² helyet kell biztosítani. Lehet-e már örülni ennek a bejelentésnek vagy ez gondot fog majd okozni azokban a gyülekezetekben, ahol elég szép számban járnak templomba? Több időpontot hirdetnek meg az egyházközségek, vagy esetleg fel kell majd iratkozni egy listára és ha betelik az előírt létszám, akkor elküldik a templomba érkezőt? Hogyan is fog ez majd működni a gyakorlatban?

Nagyon örülünk annak, hogy még ha szakaszonként is, de visszaáll a rendes kerékvágásba az élet, s ezáltal a gyülekezeti élet is. Azt viszont egyelőre nem tudjuk, milyen fázisokban fog ez megvalósulni. Értesültünk mi is a miniszterelnök bejelentéséről. Számításaink szerint május első hetében születik majd döntés arra vonatkozólag, hogy ha engedélyezik május második vasárnapján az istentiszteleteket, akkor ennek az engedélyezésnek milyen feltételei lesznek. Mi természetesen szeretnénk ezeket a feltételeket betartani, senkit nem is biztatunk felelőtlen döntésre és arra kérjük a lekipásztorokat és a híveket is, tartsák be a szakemberek által meghatározott szabályokat. Viszont azt is látni kell, hogy az egy személy 25 m²-en ez szerin-

tem egy elkapkodott javaslatként volt. Ez ugyanis ellehetetlené teszi az istentiszteletek megtartását. 25 m²-re egy fő zárt térben az gyakorlatilag azt jelentené, hogy a templomainkban nagyon kevesen tudnának részt venni az istentiszteleteken. Remélem, hogy folynak egyeztetések a kormánnyal ennek módosításával kapcsolatban. S jó reménységgel vagyok afelől, hogy egy más alternatíva alapján fog elindulni a gyülekezeti élet.

A Zsinati Tanács az elmaradt beiktatásokat a 2020. év ünneptelen félévében javasolja megtartani, így lehetővé téve azt, hogy a beiktatott lelkészek jelölhetővé váljanak az egyházmegyei és egyetemes egyházi tisztségekre az egyetemes egyházi tisztújítása keretében. Mi van abban az esetben, ha a korlátozások tovább tartanak, illetve, ha az ünneptelen félévben is ügyelni kell a meghatározott létszám megtartására? Akkor is elmaradnak a beiktatások vagy máshogyan oldják meg?

A gyülekezet és a lelkipásztor életében is a beiktatás egy fontos ünnepi esemény, amikor egy szolgáló lelkész és a gyülekezet egymásra talál és hosszú távon tervezik együtt a jövőt Isten reménységében és szeretetében bízva. Nagyon szomorú, hogy a kialakult helyzet miatt ezeket az alkalmakat el kellett halasztani. A Zsinati Tanács ezzel kapcsolatban olyan döntést hozott, hogy semmilyen kár nem érheti a gyülekezeteket és a lelkipásztorokat a beiktatás elmaradása miatt, tehát nem kell új választásokat tartani vagy újra elkezdni egy folyamatot. Abban a reménységben vagyunk, hogy amint lehetőség nyílik rá, egy új időpontban megtartásra kerülnek a lelkipásztori beiktatások. Bízunk abban, hogy a júniusi hónaptól kezdődően valóban már olyan helyzet alakul ki közegészségügyi szempontból, hogy ezek az alkalmak megtarthatóak legyenek.

Az idén hat év év, illetve a presbiteres esetében hét év után lejár az egyházi tisztségviselők megbízatása. A Zsinati Tanács azt javasolja az egyházközségeknek, hogy az egyházközségi tisztújításokat a 2020. év ünneptelen félévében, azon belül is leginkább augusztusban tartsák meg. Tartható ez az időpont a koronavírus-járvány miatt? Az egyház vezetése úgy tervezi, hogy akkor már nem lesznek korlátozások vagy ez is még változhat?

Úgy gondolom, hogy tartható ez az

időpont. Nem vagyunk egészségügyi szakemberek, nem láthatjuk előre a következő hetek, hónapok alakulását sem Közép-Európában, sem pedig Szlovákiában. Az egyházi törvény szerint szeptember közepéig kell megválasztani az egyházközségeknek az új presbitériumot. Addig bőven van idő és lehetőség arra, hogy ezáltal a választási folyamat elinduljon és az ősz folyamán meg is valósuljon.

Mi van abban az esetben, ha mégsem lehet záros határidőn belül megtartani a választásokat, mert a járvány még tart, illetve a magasabb számú fertőzés miatt ismét korlátozókat vezetett be a kormány? Van B terv is?

B terv nincs. Reménykedünk abban, hogy visszaáll a régi kerékvágásba az egyházi és társadalmi élet. Ha mégis olyan helyzet alakulna ki, hogy nem lehet a választásokat megvalósítani, akkor a kérdéssel az egyház vezetése mindenképpen foglalkozni fog és a zsinat majd dönt erről, mivel a hatályába tartoznak ezeknek a kérdésköröknek a kezelése és rendezése. Úgy gondolom, nem fog kialakulni jogbizonytalanság. Bízom egyrészt abban, hogy meg tudjuk valósítani a választásokat, másrészt, ha újabb nehézségek járványügyi helyzet alakulna ki ősszel, egyházunk döntéshozói szervei akkor is tudnának bölcs döntést hozni.

Kistarkányi református templom

A legtöbb gyülekezetben májusban-júniusban, vagy pünkösd előtt tartják meg a konfirmációt. A járvány miatt az idén elmarad a fiatalok vallástétele, vagy ennek megtartását is egy későbbi időpontban ajánlják?

Már a járvány kezdetén foglalkoztunk ezzel a témával is. A Zsinati Tanács olyan állásfoglalást adott ki, és tanácsolta is a gyülekezeteknek, hogy most májusban ne tartsák meg a konfirmációi alkalmat. Ez mindig egy örömteli alkalom a gyülekezet, a közösség előtt vallástevő fiatalok és a családtagjaik számára. Akkor lehet és kell pótolni, amikor a jár-

ványügyi helyzet lehetővé teszi, és meg tudják tartani a gyülekezetekben a hitvallás és bizonyoságtévő alkalmakat. Ezért is javasolta a Zsinati Tanács az ünneptelen félévre való halasztást, ami a pünkösd utáni időszakot jelenti egészen az adventi időszak megkezdéséig bezárólag. A fiatalok, akik felkészültek erre az alkalomra, akkor bizonyoságot tudjanak tenni és ez ugyanolyan örömteli alkalmá válna számukra, mint ha nem is lett volna járvány.

Számol-e az egyház vezetése azzal, hogy lesznek olyan egyházközségek, amelyek a templom bezárása miatt anyagi nehézségbe ütköznek és gondot okoz majd számukra a számlák befizetése, vagy éppen a folyamatban lévő munkálatok költségeinek a fedezése?

Ez egy nagyon komoly kérdésként van előttünk. Már tárgyaltunk is ezzel kapcsolatosan. Jelenleg azonban még nem lehet pontos kimutatást adni arról, hogy a gyülekezetek éves átlagbevételeinek milyen részaránya hiányzik majd, de számolunk a hiánnyal. Szeretném is biztatni a gyülekezeti tagokat arra, hogy még ebben a helyzetben is találják meg a gyülekezetük támogatásának módját. Bízom abban, hogy az egyházközségekben bölcsen meg tudják szervezni, hogy a lelkészi hivatalokba, a gondnokoknak és pénztárosnak eljuttassák az adományokat. A gyülekezetek presbiteri is bekapcsolódhatnak az adományok gyűjtésének megszervezésébe. Ugyanakkor minden gyülekezetnek van folyószámlája, amelyre szintén utalható adomány. Fontosnak tartom ugyanis, hogy ebben az időszakban sem álljon le a gyülekezeti adakozás. Több gyülekezeetről tudunk, ahol a gyülekezeti újítások megvalósításának okán jelenleg is céladományok gyűjtése folyik. Másrészt számolunk azal is, hogy lesznek bevételi kiesések az egyházközségekben. Egyetemes Egyházi szinten több verzióban is gondolkodtunk. Szeretnénk úgy alakítani az egyházi életet, hogy továbbra is működőképesek maradjanak a gyülekezetek. Egyetemes Egyházi szinten pedig egy költségvetési áttervezés is a tervek között szerepel.

A 2020-as év első félévében több tervezett esemény, köztük óvoda és bölcsődei átadások, Szeretethíd jótékonyági rendezvény is elmaradt, sőt, az Egység napja is. Mikor várható ezeknek a pótlása, az új időpont?

Az adott helyzettől függ. A felépülő új

óvodák és bölcsődék átadására azonnal sor kerülhet, amint adódik rá lehetőség, de az új időpontokat egyeztetjük a beruházásokat megvalósító gyülekezetekkel és a támogatást nyújtó magyarországi kormányzati hivatalokkal. Úgy vélem, hogy a járvány enyhülésével ez a kérdés is napirendre kerül. Nem tudjuk azonban, hogy mit hoz a nyár. Az évente megrendezésre kerülő egyházközségi vagy egyházmegyei szervezésű gyermek- és ifjúsági táborok, napközis táborok, közös gyülekezeti nyári programok, kirándulások, vagy a több száz résztvevővel zajló egyházmegyei napok megrendezésre kerülhetnek-e az idén nyáron vagy kora ősszel. Ezek még mindig kérdőjelesek. Egyelőre nem is tudjuk, miként tudnánk ezeket pótolni. Én egyébként abban reménykedem, hogy a nyári hónapokban javul annyira a járványügyi helyzet, hogy ha nem is bentlakásos rendezvényeket, de egy-egy közössé-

gi alkalmat - akár korlátozott létszámmal - meg lehet majd tartani. Az idei évre is volt több betervezett rendezvény. Kárpát-medencei összefüggésben, a május 24-ei marosvásárhelyi Egység napját a szervezők elhalasztják egy évvel későbbre. Meg kell találni az adott lehetőségekhez képest azt a formát, ahogyan a Krisztusról szóló bizonyoságtételt oda tudjuk vinni a gyülekezetekbe, egyházi intézményekbe és a gyermekek irányába is. Úgy látom, hogy egyházunk lelkészei, gondnokai, ifjúsági- és gyermekmunkásai, intézményvezetői nagyon is kreatívak, és megtalálják az üzenet átadásának módját.

Nem lesz túl mozgalmas, - amennyiben már nem lesznek korlátozások - a következő félév, ha mindent elmaradt esemény szeretnénk bepótolni?

Azt gondolom, hogy most is mozgalmas az egyház élete. Mert nem úgy kell elképzelni, hogy ha nincsenek a templo-

mokban nyilvános istentiszteletek, akkor az egyház áll. Az egyház él és működik. A szolgáltatnak új lehetőségei nyíltak meg a lelkipásztorok és a gyülekezetek előtt. Azt gondolom, hogy ez egy új lendületet is ad a bizonyoságtételek eljuttatásának szempontjából a gyülekezeti tagok irányába. Ha akadályoztatva és nehezebben is tudjuk megvalósítani szolgálatunkat, de azon vagyunk, hogy az egyházi élet teljességgel működjön. Hogy az elmaradt alkalmakat miként tudjuk majd pótolni? Ebben is jó reményességben kell lennünk, Isten kegyelmében és szeretetében bízva, de az emberi kreativitásban is sok-sok lehetőséget láthatunk. Ezekben a hetekben mindannyian meg is tapasztaltuk ezt a keresztyén közösségekben és gyülekezetekben, hogy a bizonyoságtételt tovább tudjuk vinni az embereknek az irányába.

Iski Iboya/www.reformata.sk

Fotó: archív

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Uzzijá király - Egy nagyhatalmú király karanténban

Krisztus előtt a nyolcadik században 52 évig uralkodott Uzzijá, Júda királya. Ebben az időben vált Jeruzsálem naggyá és hatalmassá. Támogatta a gazdaságot és erős haderővé formálta hadseregét. Mivel hatalma annyira megnövekedett úgy érezte mindent megengedhet magának. Uzzijá története a 2. Krónika 26. részében olvasható. A Királyok második könyve Azárja néven említi. Az uralkodói hatalomba 16 évesen került. Ő Júda egyik jó uralkodója, nevének jelentése „Isten hatalma”, az Azárja név jelentése „segítség Istentől”. Megtiltotta a bálványimádást és háborút viselt a filiszteusok ellen, lerombolva Gát, Jabne és Asdód falait, majd új városokat épített. Isten segítette őt a Gúr-Baalban lakó arabok, és a menúiak ellen folytatott harcaiban is. Az ammóniak adót fizettek Uzzijának. Hatalmát kiterjesztette egészen Egyiptomig. Politikájával sikerült megerősítenie hatalmát és az országon át vezető kereskedelmi útvonalak feletti ellenőrzését, amely útvonalak Egyiptomtól az északi és keleti szomszédos országokba vezettek. Sikerült visszafoglalnia Eilatot is, amelynek antik romjai a mai napig hirdetik, hogy ez a hely egy fontos erősség az Arab-félszigetről jövő támadásokkal szemben, amelyek a Sínai-félszigetet fenyegették. Uzzijá olyan politikai vezető volt, aki figyelembe véve a társadalmi lehetőségeket, hozta meg döntéseit, s alakította ki stratégiáját, erősítette meg Jeruzsálemet, mint fővárost. Tornyokat építtetett a Szöglet-kapunál, a Völgy-kapunál és a Sarok fölött. A pusztában is őrtornyokat építtetett, és kutakat ásott, mivel ott sok állata volt. Kedvelte a földművelést, ezért földművesei és vincellérei voltak a hegyekben, még a Karmel hegyén is. Uzzijá tudta, hogy biztonság nélkül nincs nyugalom az országban, Ezért harcra

kész hadsereget szervezett, amelyben több, mint 300.000 katonára szolgált, hozzávetőleg annyi, amennyi katonája a mai Izraelnek van. Kora legmodernebb fegyverzetével látta el hadseregét – pajzzsal, dárdával, sisakkal, páncéllal, íjjal és parittyakövekkel. Jeruzsálem falaira saját tervezésű hadi gépeket állíttatott, melyekkel nyilatkat és köveket lehetett löni az ellenségre. Ennek a híre elterjed az egész régióban.

Uzzijá Izrael Istenét imádta, de miután megerősödött, felfuvalkodottá vált, s ezért nagy árat kellett fizetnie. „Istent kereste Zekarjá idejében, aki istenfélelemre tanította, és amíg az Urat kereste, sikert adott neki Isten.” De Uzzijá elfeledkezett az alázatról. A valósi büszkesége annyira elragadta, hogy Isten törvényét nem vette figyelembe: „Amikor azonban megerősödött, vesztére felfuvalkodott, és vétkezett Istene, az Úr ellen. Bement ugyanis az Úr templomába, hogy illatáldozatot mutasson be az illatáldozati oltáron.” (Napjainkban hasonló kritika hangzik el az Izraeli kormánnyal szemben.) Csak a papok mutathattak be illatáldozatot az Úrnak. Ezáltal szembefordult saját tanácsadójával Azarjával is, aki pap és próféta volt. Ezért Uzzijá király leprás lett, és egy elkülönített házban kellett élnie. Ő lett Izrael első királya, akinek egy fertőző betegség miatt karanténban kellett maradnia élete végéig. Fia, Jótám vette át a kormányzási feladatokat. Végezetül atyái mellé temették. Az Isten iránti tisztelet megtagadásáért egészségével, s végső soron életével fizetett. Hozzá hasonlóan Mózes nővére Miriam is leprás lett, amikor Mózes ellen fordult.

Aviel Scheider, Israel Heute ford. Csoma László

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Rothschild meg akarta venni a Sirató-falat

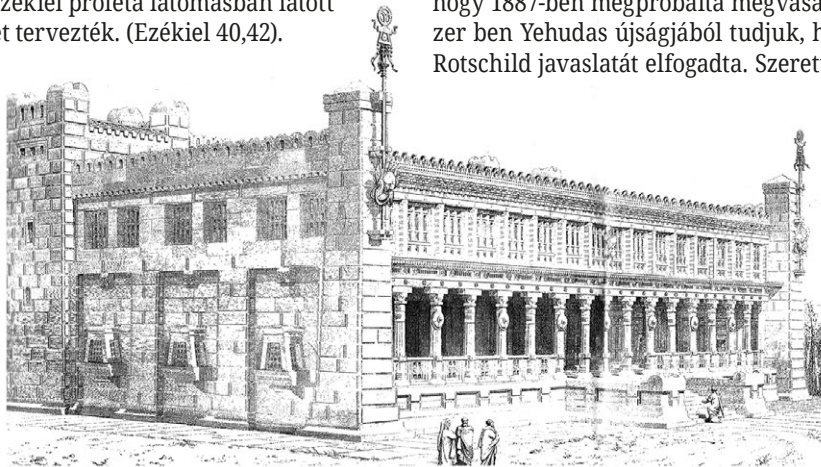
Mi lett volna ha a báró tervét sikerül megvalósítani? A Sirató-fal és környéke már több, mint egy évszázada zsidó kézben lenne? A Templom hegyen már állna a zsidó templom?

Egy nagyon ritka, 1889-ben megjelent könyv keltett nagy érdeklődést annak idején: A jeruzsálemi templom és az erdő háza Libanonban. Szerzői Charles Chihez és Georges Perrot, francia tudósok. Chihez egy befolyásos francia építész volt, valamint egyiptológus és Irán kutató. Perrot régész, aki a Sorbonne egyetemen tanított. Közös munkájukkal nagy kockázatot vállaltak, amikor az Ezékiel próféta látomásban látott templomának megépítését tervezték. (Ezékiel 40,42).

Annak tudatában, hogy Ezékiel nem adott meg semmilyen épület-magasságot, a szerzők a valóság és a képzelet egy vegyes tervezetében gondolkodtak, melyben a föníciai építészeti elemek is megjelentek. Csak négy példány maradt meg ebből az könyvből, kettő az Izraeli Nemzeti Könyvtárban, egy a Louvre-

ban, és egy a Rothschild család tulajdonában. A báró 1898-ban küldött e könyvekből ajándékként néhány Izrael területén alakult kolóniának. Így kapta meg a Zichron Yakoov és a Roch Pina telep is, amely példányok megmaradtak, Báró Rothschild Edmund hozzájárulása a cionizmus megvalósulásához közismert. Elég talán itt annyit mondanunk, hogy az 1914-ig megvásárolt földek 56%-át az ő adományából sikerült megvenni. Sokak, mint emberbarátot ismerik, de ő mindenekelőtt lelkes cionista volt, aki sok pénzt fektetett be a földek megvásárlásába, mert hitte, hogy a zsidóság visszatelepülése Izrael földjére a próféciák beteljesedését jelenti. Ellentétben Teodor Herzl-el, aki először a nagyhatalmak jóváhagyásának megnyerését tartotta fontosnak egy zsidó állam létrejöttéhez, Rothschild az oszmánoktól történő földvásárlást részesítette előnyben. Szerinte így a zsidó állam egyszerűen megkerülhetetlen valósággá lesz, amikor később döntésre kerül sor. Ezen kívül Rothschild so-

kakal ellentétben elzárkózott a cionizmus világi formájától. A zsidó telepeseikkel olyan szerződéseket kötött, amely szerint azok vállalják, hogy vallásos életet élnek, és zsinagógát építenek lakóhelyükön. Aki nem vállalta ezeket a feltételeket, nem kaphatott támogatást a bárótól, akit egyértelműen vallásos meggyőződése és a nemzeti büszkesége vezetett. Ő nem egy menekült tábor akart létrehozni, hanem a zsidó haza helyreállításán munkálkodott. A legtöbb izraeli előtt kevéssé ismert, hogyan gondolkodott Rothschild Jeruzsálem jövőjéről. Tudjuk, hogy 1887-ben megpróbálta megvásárolni a Sirató-falat. Eliezer ben Yehudas újságjából tudjuk, hogy az oszmán hatalom Rothschild javaslatát elfogadta. Szerette volna a nyugati fal területét is megvásárolni és az ott lakó arabok számára máshol kívánt házakat építeni. Mindez mégsem valósult meg, mivel Rothschild arra a következtetésre jutott, hogy a Szentföldön lakó zsidók még nem érettek a nagy lelki vállalkozásra. Erre a felismerésre elsősor-

ban az vezette, hogy a jeruzsálemi főrabbi, akinek írásos hozzájárulására szükség lett volna, személyesen szeretett volna hasznot húzni ebből.

Soha nem fogjuk pontosan megtudni, hogy ez lehetett-e az egyik oka, hogy Rothschild feladta eredeti elképzelését, a harmadik jeruzsálemi templom felépítését. Másodlagos forrásokból tudjuk, hogy a báró építészeket bízott meg egy régi és modern motívumokkal díszített „láda” megtervezésével, amelyet a Templomhegyen helyeztek volna el. Az is ismert, hogy a török szultán vonakodott ennek a tervnek az elfogadásától. Mi volt Rothschild báró döntésének igazi oka, mellyel visszalépett a Siratófal megvásárlásától, sok spekulációra ad lehetőséget. A már említett könyvajándék a kolóniák lakóinak arról árulkodik, hogy emlékeztetni kívánta őket, hogy a nagy cionista terv megvalósítása még hátra van.

Tsvi Sadan, Israel Heute, Fordította Csoma L.

A Kárpát-medence Reformátussága

Jövőre tartjuk meg az Egységnapot

Egy évvel elhalasztotta a magyar református egység napi ünnepséget a Generális Konvent Elnöksége. A Kárpát-medencei református egyházi vezetők szerdai online tanácskozásán döntöttek úgy, hogy 2021-ben szervezik meg az idén májusra Marosvásárhelyre tervezett programokat.

Marosvásárhelyen készültek megtartani a Magyar Református Egység Napja központi programjait idén május 22-én, pénteken és 23-án, szombaton. Az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulójához közeli ünnepséget azzal a céllal szervezték volna, hogy a magyar reformátusok közösen adja-

nak hálát Istennek az elmúlt száz esztendőben megtapasztalt megtartó kegyelméért.

„Szeretettel hívunk mindenkit, hogy együtt vigyük Isten elé hálaadásunkat az elmúlt száz esztendőben megtapasztalt megtartó kegyelméért. Isten a széthullás roppant erői ellenére is megtartott minket. Szentlelkével folyton munkálta bennünk, hogy közösen valljuk meg hitünket, együtt végezzük a szeretet munkáit, és egységben keressük az Ő ígéreteiben megalapozott reménységet”

– fogalmaztak a Generális Konvent Elnöksége február 13-i, az ünnepségek előkészítését is tárgyaló ülése után.

1920. június 4-én írták alá a trianoni békeszerződést, melynek következtében Magyarország – mint az első világháború egyik vesztese – elveszítette területének kétharmadát és lakosságának jelentős részét. A határon túli magyar református egyháztestek is azért jöttek létre, hogy a Magyarországtól elcsatolt területek református közösségeit pásztorolják és képviseljék. Az évtizedekig kényszerű elszigeteltségben létező egyháztestek hivatalban lévő vezetői 2004 óta tanácskoznak rendszeresen – ez a Generális Konvent –, 2009 óta pedig zsinati közösséget is alkotnak.

A reformátusok többek között egyháztörténeti konferenciá-

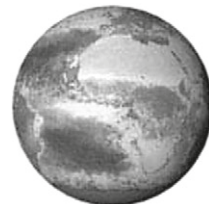
val kapcsolódtak volna a magyar kormány által 2020-ra meghirdetett nemzeti összetartozás emlékévéhez, amelyet május 20-án és 21-én tartottak volna Marosvásárhelyen. A korábbi tervek szerint Kárpát-medencei református egyházmegyék és egyházkerületek vezetői idei ülésének szintén az erdélyi város adott volna otthont május 22-én, pénteken. Május 23-án, szombaton pedig egységnapra vártak volna minden érdeklődőt, hogy a színes programok mellett ünnepi istentiszteleten adjanak hálát azért, hogy Isten kisebbségbe került közösségeinket is megtartotta az elmúlt évszázadban.

Az azóta kitört világméretű vírusjárvány miatt azonban Erdélyben is elhalasztották a tavaszra tervezett programokat, így a marosvásárhelyi egységnapra rendezvényeket is. A döntésről Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke adott tájékoztatást március 12-én.

Május 24-én ki-kijött otthonában, online – vagy ha addig feloldják a korlátozásokat, valóságos – gyülekezeti közösségben ünnepelheti majd a magyar református egység vasárnapját. Addig pedig csatlakozhatunk a felvidéki reformátusok kezdeményezéséhez, akik mindennapi imádsággal készülnek a trianoni szerződés aláírásának századik évfordulójára.

reformatus.hu

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

BONHOEFFER MÁRTÍR TEOLÓGUS ÉS „KARANTÉN”-PÜNKÖSDJE

Idén 65 éve, hogy Dietrich Bonhoeffer német evangélikus lelkészt április 9-én a flossenbürgi koncentrációs táborban kivégezték. A kiváló teológus így halt mártírhálát. 1943-1944 során keletkezett börtönleveleiből nagyon egyértelműen kiérezhető, mennyire vágyódott arra, hogy családjával és barátaival töltsen az ünnepeket, így a pünkösödöt is.

Szüleinek 1943 pünkösdjén írt levelében így fogalmazott: *„Még pünkösödöt is egymástól elszakítva ünnepeljük, mégis különös módon jó alkalom ez a közösség ünneplésére. Amikor ma hajnalban megkondultak a harangok, erős vágyat éreztem arra, hogy istentiszteleten legyek. Úgy tettem, mint János Patmosz szigetén (Jelenések 1,9kk), s magamnak egyedül tartottam meg az oly szép istentiszteletet. A magányt egyáltalán nem éreztem, annyira érzem, hogy ti mindnyájan itt vagytok velem. És itt érzem azokat a gyülekezéseket is, amelyekben korábban pünkösödöt ünnepeletem. Már tegnap este óta jó néhányszor felmondtam magamban Paul Gerhardt szép énekének a sorait: „Te az öröm Lelke vagy...”, s hozzá vettem még a Példabeszédek könyve Igéjét: „A nyomorúság idején kiderül, hogy erős-e az, aki annak mondja magát” (Péld 24,10). Aztán rálapoztam erre: „Mert nem a félelem lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét” (2Tim 1,7). És a különös nyelvcsođa története is nagyon megérintett (ApCsel 2,1-13). Az, hogy a babiloni nyelvzűrvárnak, amikor az emberek nem értették már egymást, mivel mindenki a maga nyelvét használta, vége szakadt, aminek Isten beszéde vetett véget. Az a nyelvezet következett, amit aztán mindenki megértett, s az egyház lett az a hely, ahol ennek meg kellett történnie. Ezek mind nagy és igen fontos dolgok”.*

Bonhoeffer a börtönmagányban tökéletesen átérezte a lényegét: pünkösöd valóban a közösség ünnepe, az egyház szüle-

tésnapja. Ezt az ünnepet ezért csak közösségben lehet igazán megünnepelni. Akkor és ott neki a tényleges, fizikai közösség helyett a **lelki közösséggyakorlás** lett a kenyere. Mivel vigasztalódott? Érezte szülei még szorosabb lelki jelenlétét, az egykori gyülekezeteit is, ahol elmúlt pünkösödökön szolgált. De a közösség nem csak horizontális, **szemhatáros volt, hanem éghatáros is.** Hiszen Igék sorjázta elő a lelkében, emlékezetében és szép énekek. Valójában magányában volt még egy vigasztaló eszköze: a **levélírás.** Igazából kiírja magából a fájdalmas egyedülletet, és így szerez feloldozó közösséget saját magának is. Ez 1943 pünkösdjén volt. Két év sem telik el, s a levél írója halott. De levele bizonyítja: **a magány sem magány többé, ha Istennel, az Ő Igéjével, a Bibliával, énekekkel népesítjük be különös helyzetünket.**

Dietrich Bonhoeffer

Idén mi a koronavírus okozta önkéntes karanténeket lakhatjuk be hasonlatosképpen. Ezen a különös pünkösödön töltsön el mindannyiukat áldott, szép pünkösödjaink emléke, s tudjunk úgy örülni, mint akiknek semmijük nincs, mégis sokakat gazdagítanak. Mert velünk az Isten, és Lelkét, evangéliumát nem lehet karanténba zárni! Ő meg végképpen nem ezt akarja...

Dr. Békefy Lajos
Bonhoeffer-díjas lelkipásztor

A rézkígyó

4Mózes 21

Kedves Olvasóink! Kissé szokatlan helyzetben kell élnünk az életünket. A ti mindennapjaitok is megváltoztak. Bezárták az iskolákat, interneten tartják meg tanáraikat az órákat. Nektek pedig ott-hon kell a feladatokat elvégezni, a tananyagot megtanulni. Közben pedig halljátok, hogy járvány van, emberek betegednek meg. Hála Istennek, nálunk azért nem olyan veszélyes a helyzet, mint más országokban, de azért mindnyájan érezzük a helyzet súlyosságát. Azért azt látnunk kell, hogy ha betartjuk a szabályokat, hamarabb szabadulhatunk a bezártságból. Egy ismert történettel fogunk ma foglalkozni, és ha jól emlékszem, évekkal ez előtt már beszéltünk róla. Azonban a jelen helyzetben fontos, hogy felelevenítsük ennek a történetnek az üzenetét.

Miután kivonult Izráel népe Egyiptomból, negyven évig vándorolt a pusztában. Sok minden történt velük ez idő alatt. Sok csodát láthattak. Isten táplálta őket, és vigyázott rájuk. De mindennek ellenére a nép sokszor lázadt, és panaszkodott az Istenre. Úgy gondolták, hogy jobb helyük lett volna Egyiptomban, annak ellenére, hogy keményen kellett dolgozniuk. Megutálták a mennyei eledelt, a mannát is, melyet minden reggel megkaptak az Istentől. Ebben a helyzetben is

ezt történt. Isten pedig megharagudott az Ő népére. Annyi mindent tett értük! Annyi csodával védelmezte, tartotta meg őket! Ők pedig lázadnak ellene. Büntetésképpen mérges kígyókat küldött rájuk. Nagyon sok embert halálra martak. Ek-

kor a nép magába szállt. Rájött, hogy vétkezett, amikor az Isten ellen beszélt. Oda mentek Mózeshez, és kérték, hogy imádkozzon az Istenhez, hogy vegye el az átkot róluk. Isten pedig meghallgatta Mózes imáját. Azonban nem a kígyókat tüntette el, hanem valami teljesen más dolgot talált ki, nyilván nem véletlenül! Azt mondta Mózesnek, hogy állítson a tábor közepére egy oszlopot, annak a tetejére pedig erősítsen egy rézkígyót. Ha valakit megmar egy kígyó, és ránéz a rézkígyóra, az nem hal meg.

Az akkori helyzet bizony nagyban hasonlít a mostanira. Mert hát, ha megnézik a világot, azt láthatjátok, hogy sok ember él Isten nélkül. Nem törődnek vele, nem járnak templomba, nem keresik az Istent. Ez pedig nyilván nem tetszik az Istennek. Nem azt mondom, hogy a mostani járvány az Isten büntetése. De azért tudjuk, hogy semmi sem történik az Isten akarata nélkül. Bizonyára oka van annak, hogy ez a járvány jelen van a világunkban. Ugyanakkor az Istennek célja is van vele. Talán az, hogy egy kicsit észhez térítsen minket. Hogy újra közel kerüljünk Hozzá! Hogy meglássuk, senki más nem tud rajtunk segíteni, senki más-hoz nem fordulhatunk, csak Hozzá! Az Úr pedig rajtunk is segít! Ugyanis ahogy annak idején az izráeli táborban felállítottak egy oszlopot, a mi világunkban is állított Isten egyet. Jézus Krisztus keresztjét. A kereszten elvégzett áldozat, ha hiszünk

benne, megmenti az életünket. Ami pedig a legcsodálatosabb, hogy Jézus Krisztus nem csak egy kígyómarást gyógyít meg, nem csak egy betegséget vesz ki a testünkől, hanem új életet ad. Elveszi a bűneinket, és örök életet ad, ha hiszünk benne. Ebben a mai helyzetben sincs jobb megoldás, mint az, hogy ha odafor-dulunk az Istenhez, és rá bízunk magunkat. Ő ugyanis gondoskodik rólunk és megment bennünket. Ebben kell hinniünk!

Imádság: Kegyelmes Isten! Te tartod kezekben az egész világot. Minden a Te akaratodból történik. De Te nem azt akarod, hogy a bűnös ember meghaljon, hanem, hogy megtérjen és éljen. Add, hogy minden ember hozzád forduljon, és tőled várja a segítséget! Ámen.

Aranymondás: Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket örök elhatározása szerint elhívott. Róma 8:28

Kraus Viktor

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonál
Június

1. H.	1Móz 30,1-24	Mt 10,16-28
2. K.	1Móz 30,25-43	Mt 10,29-42
3. Sz.	1Móz 31,1-21	Mt 11,1-6
4. Cs.	1Móz 31,22-54	Mt 11,7-19
5. P.	1Móz 32,1-22	Mt 11,20-30
6. Sz.	1Móz 32,23-33	Mt 12,1-8
7. V.	1Móz 33	Mt 12,9-21
8. H.	1Móz 34	Mt 12,22-30
9. K.	1Móz 35	Mt 12,31-37
10. Sz.	1Móz 36	Mt 12,38-50
11. Cs.	1Móz 37	Mt 13,1-9
12. P.	1Móz 38	Mt 13,10-23
13. Sz.	1Móz 39	Mt 13,24-30
14. V.	1Móz 40	Mt 13,31-35
15. H.	1Móz 41,1-36	Mt 13,36-43
16. K.	1Móz 41,37-57	Mt 13,44-52
17. Sz.	1Móz 42	Mt 13,53-58
18. Cs.	1Móz 43	Mt 14,1-12
19. P.	1Móz 44	Mt 14,13-21
20. Sz.	1Móz 45	Mt 14,22-36
21. V.	1Móz 46	Mt 15,1-9
22. H.	1Móz 47	Mt 15,10-20
23. K.	1Móz 48	Mt 15,21-28
24. Sz.	1Móz 49	Mt 15,29-39
25. Cs.	1Móz 50	Mt 16,1-12
26. P.	2Móz 1	Mt 16,13-20
27. Sz.	2Móz 2	Mt 16,21-23
28. V.	2Móz 3	Mt 16,24-28
29. H.	2Móz 4,1-17	Mt 17,1-13
30. K.	2Móz 4,18-31	Mt 17,14-21

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő

IČO/reg.szám: 31256732

Nyilvántartási szám: EV 5612/18

ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta.

Kereskedelmi forgalomba nem hozható.

Terjeszti a Deregnő-i Református

Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő: Csoma László,

szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia,

Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe:

076 74 Draňov-Deregnő 216,

Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,

E-mail: ladislavcsoma@gmail.com

vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomja: Marián Györky - MS PRINT